

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

7.3.2012

B7-0137/2012

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

Olukord Nigeerias (2012/2550(RSP))

**Marietje Schaake, Kristiina Ojuland, Alexander Graf Lambsdorff,
Johannes Cornelis van Baalen, Graham Watson, Marielle de Sarnez**
fraktsiooni ALDE nimel

RE\895036ET.doc

PE483.188v01-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

Euroopa Parlamendi resolutsioon olukorra kohta Nigeerias (2012/2550(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Nigeeria kohta,
 - võttes arvesse 1966. aasta kodanike- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti, mille Nigeeria ratifitseeris 29. oktoobril 1993,
 - võttes arvesse 1981. aasta inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika hartat, mille Nigeeria ratifitseeris 22. juunil 1983,
 - võttes arvesse ÜRO inimõiguste komisjoni resolutsiooni E/CN.4/RES/2005/69 <http://ap.ohchr.org/documents/E/CHR/resolutions/E-CN_4-RES-2005-69.doc>, milles nõutakse, et peasekretär määraks inimõiguste ning rahvusvaheliste korporatsioonide ja muude äriettevõtete eriesindaja,
 - võttes arvesse ÜRO Keskkonnaprogrammi 2011. aasta augusti aruannet Oguni osariigi keskkonnaseisundi hindamise kohta,
 - võttes arvesse Human Rights Watchi, Rahvusvahelise Kriisirühma ja Christian Solidarity Worldwide'i raporteid Nigeerias valitseva olukorra kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et kuna Nigeeria on piirkonnas ja muus Sahara-taguses Aafrikas juhtiv riik, mõjutab tema poliitiline ja etniline stabiilsus ka teisi riike;
- B. arvestades, et pärast seda kui sõjaväeline kord 1999. aastal lõppes, on kogukondade- ja ususektidevahelise ning poliitilise vägivalga tagajärjel hukkunud üle 16 000 inimese; arvestades, et valitsuse julgeolekujõud on väidetavalt korduvalt toime pannud inimõiguste rikkumisi, sh raha väljapressimine, meelevaldsed vahistamised, piinamine ja kohtuvälised hukkamised;
- C. arvestades, et ainuüksi eelmisel aastal hukkus Plateau osariigis toimunud 45 vägivallateo tagajärjel 350 inimest; arvestades, et Plateau osariigi külades toimunud ja 130 inimelu nõudnud vägivallategudes väidetavalt osalenud sõjaväelasi ega politseinikke ei ole seni süüdi mõistetud;
- D. arvestades, et vägivalga tagajärjel, mis puhkes pärast eelmisel aastal toimunud presidendivalimiste tulemuste väljakuulutamist, hukkus üle 1000 inimese, ja et need valimised olid ajaloo veriseimad; arvestades, et Rahvusvahelise Kriisirühma kinnitused iseloomustasid neid valimisi kuritarvitused, logistilised puudused ja ühtlustamata menetlused;
- E. arvestades, et kohaliku tasandi ja üleriigiline poliitika, mis diskrimineerib

mittesünnipäraseid kodanikke, kes ei suuda tõendada, et nad on põliselanikud, suurendab kogukondadevahelisi pingeid ja süvendab etnilise päritolu alusel rühmitumist;

- F. arvestades, et äärmine vaesus, sügavalt juurdunud korruptsioon, halb juhtimine ning ulatuslik politseivõimu kuritarvitamine on loonud keskkonna, kus mässuliste rühmitused saavad edukalt tegutseda ja leiavad Nigeeria töötute noorte hulgast kergesti uusi liikmeid;
- G. arvestades, et 2002. aastal Maiduguris – mis on riigi kirdeosas asuv üks kõige vaesemaid osariike – loodud relvastatud islamirühmitus Boko Haram on võtnud vastutuse 935 inimelu nõudnud pommi- ja muude rünnakute eest;
- H. arvestades, et Boko Harami vägivallateod hoogustusid 2009. aastal, pärast seda kui Boko Harami juht Mohammed Yusuf ja tema 12 pooldajat vahi all surmati; arvestades, et kättemaksuks oma juhi surma eest ründab rühmitus peamiselt valitsuse julgeolekujõude, aga ka kirikuid, mošeesid ja Boko Haramiga eri meelt olevaid imaame, poliitikuid, traditsioonilisi juhte ja eri etniliste rühmade liikmeid;
- I. arvestades, et 2011. aastal hakkas rühmitus kasutama enesetaputerroriste ja ründas Abujas asuvat ÜRO hoonet ja selle tagajärjel hukkus 25 ja sai vigastada 100 inimest; arvestades, et 4. novembril toimunud koordineeritud rünnaku käigus ründas Boko Haram Bornos ja Yobes politseijaoskondi, pankasid ja kirikuid ning rünnakute tagajärjel hukkus 100 inimest; arvestades, et 2012. aasta jaanuaris Kanos toimunud rünnak tõi kaasa ohvriterohkeima päeva ning nõudis üle 185 politseiniku ja elaniku elu; arvestades, et veebruaris ründas Boko Haram väidetavalt Kanos asuvat mošeed ja selle tagajärjel hukkus viis inimest;
- J. arvestades, et asja teeb keeruliseks see, et Boko Haram on ilmselt jagunenud kolmeks osaks, millest üks kavatseb vägivallast loobuda; teine soovib ilmselt jõuda samasuguse rahukokkuleppeni, mida pakuti Nigeri delta relvastatud rühmitustele; arvestades, et kõige äärmuslikum osa keeldub läbirääkimistest ja sooviks kehtestada šariaadi kogu Nigeerias;
- K. arvestades, et Nigeri delta relvastatud rühmitused näevad praeguses vägivallarünnakute sagenemises põhjapiirkondade rühmituste katset praegust presidenti – keda Nigeri delta piirkonna võitlejad pooldavad, sest president Goodluck Jonathan on pärit nende piirkonnast – nõrgestada ja võimult kõrvaldada;
- L. arvestades, et Boko Harami rünnakutes ellujäänute kinnitusel olid mõned mässulised pärit naaberriikidest Tšaadist, Kamerunist ja Nigerist;
- M. arvestades, et vägivallapuhangu tõttu kuulutas president Goodluck Jonathan 2011. aasta 31. detsembril paljudes osariikides välja erakorralise seisukorra ning sulges ajutiselt piirid Tšaadi, Kameruni ja Nigeriga; arvestades, et president on tunnistanud, et Boko Haram on sisse imbinud riigiasutustesse ja julgeolekujõududesse ning väidetavalt on korrumpeerunud ametnikud Boko Haramit relvadega varustanud;
- N. arvestades, et Nigeeria valitsus kulutab aastas kütuse subsideerimiseks umbes 8 miljardit USA dollarit; arvestades, et Nigeeria-sarnastes riikides, mis on ressursside poolest rikkad ja kus rikaste ja vaeste vahel valitseb suur lõhe, on subsideeritud kütus üks väheseid eeliseid, mida naftalt teenitud kasumit kuritarvitanud kurikuulus korrumpeerunud valitsus

pakkuda suudab;

- O. arvestades, et vägivaldsed avalikud protestid ja nädalapikkune üldstreik sundisid president Goodluck Jonathani käesoleva aasta alguses kütusesubsiidiumi osaliselt taastama; arvestades, et rahvusvahelised finantsasutused, nagu Rahvusvaheline Valuutafond, on seisukohal, et need subsiidiumid tekitavad turumoonutusi ja seda raha võiks pigem kasutada hariduse, tervishoiu- ja muude teenuste rahastamiseks;
- P. arvestades, et võimueliit jätkab endiselt riigi oluliste loodusvarade – eelkõige nafta – vastutustundetut haldamist ja kuritarvitamist; arvestades peale selle, et rahvusvaheliste naftaoperatsioonide käigus tekkinud naftalekked, torujuhtmete saboteerimine, toornafta vargus ja ulatuslik tõrvikpõletamine on Nigeri deltas suure reostuse tekitanud; arvestades, et ÜRO aruande kohaselt võib Nigeeria Oguni osariigi naftapiirkonna keskkonnaseisundi taastamisest saada maailma suurim ja pikaajalisim naftareostuse kõrvaldamise projekt, kui saastunud joogivesi, maa, veekogud ja muud ökosüsteemid soovitakse täielikult reostuseelses seisundis taastada;
- Q. arvestades, et pärast 2009. aasta amnestiat, mil tuhanded inimesed, seal hulgas sõjaväe ülemjuhid, andsid sularaha vastu oma relvad ära, on naftarajatiste vastu suunatud rünnakud oluliselt harvemaks jäänud, kuid Nigeeria kaguosas ja Nigeri delta piirkonnas esineb endiselt inimröövide juhtumeid;
- R. arvestades, et naisteküsimuste ja sotsiaalse arengu minister Hajia Zainab Maina on riigis toimunud sagedased vägistamisjuhtumid ja muu naistevastase seksuaalvähivalla hukka mõistnud ning nentunud, et sellele murettekitavale suundumusele lõpu tegemiseks tuleb isikuvastase vähivalla seadus tingimata vastu võtta;
- S. arvestades, et Nigeeria föderaalse kriminaalkoodeksi kohaselt võidakse homoseksuaalse käitumise korral määrata kuni 14-aastane vanglakaristus, ning arvestades, et teatavates šariaati rakendavates osariikides määratakse vastastikusel nõusolekul põhinevate meeste homoseksuaalsete suhete puhul karistuseks surmanuhtlus ning naiste homoseksuaalsete suhete puhul piitsutamine ja 6-kuuline vanglakaristus; arvestades, et hiljuti tehti ettepanek võtta vastu üleriigiline õigusakt, milles samasooliste abielu käsitatakse kriminaalkuriteona; arvestades, et rahvussamblee püüdis seda õigusakti vastu võtta kahel korral, kuid teiste riikide ja Nigeeria inimõiguste aktivistid ei lasknud seda teha;
- T. arvestades, et maikuus võttis Nigeeria valitsus vastu teabevabaduse akti, millega tagatakse, et üldsusel on võimalik avalikele dokumentidele juurde pääseda;
- U. arvestades, et kodanikuühiskond ja sõltumatud ajakirjanikud avaldavad valitsuse kohta avalikult kriitikat ning loovad sel teel elava poliitilise arutelu õhkkonna; arvestades aga, et kui ajakirjanikud kirjutavad juhtumitest, millesse on segatud riigi majanduslik ja poliitiline eliit, võidakse neid endiselt ahistada või vahi alla võtta;
- V. arvestades, et pärast seda, kui nad 2011. aasta 24. oktoobril toimunud töötajate miitingul vahistati, on Nigeeria ametiühinguaktiviste ja inimõiguste kaitsjaid Osmond Ugwut ja Raphael Elobuiket kinni peetud Nigeeria kaguosas asuvas Enugu föderaalvanglas ja neid süüdistatakse politseiniku tapmise katses; arvestades, et Amnesty Internationali ja Human Rights Watchi andmetel puuduvad nende süü tõendamiseks tõendid;

1. mõistab hukka, et kogukondade- ja ususektidevahelise ning poliitilise vägivalla tagajärjel on hukkunud nii palju inimesi, ja avaldab hukkunute perekondadele kaastunnet;
2. kutsub Nigeeria valitsust üles võtma kodanike kaitseks koheseid ja tõhusaid meetmeid ning tegema lõpu vägivallale, üldlevinud korruptsioonile ja inimõiguste rikkujate karistamatusele ning edendama aktiivselt inimõiguste austamist;
3. rõhutab, et Nigeeria ebastabiilsuse ja pingete sügavamate põhjuste kohta tuleb koostada üksikasjalik analüüs, ning rõhutab, et vältida tuleb mõttetu lihtsustatud selgitusi, mis põhinevad ainult usulistel erinevustel ja mida ei saa piirkonna probleemide püsivaks lahendamiseks aluseks võtta;
4. palub Nigeeria föderaalvalitsusel rahvus- ja usurühmade vahelise arutelu toetamiseks konkreetseid meetmeid võtta, hiljutiste vägivallategude põhjuste väljaselgitamiseks uurimine läbi viia ja tagada, et vägivallategude toimepanejad antakse õiglasel ja läbipaistval viisil kohtu alla; nõuab tungivalt, et kõik osalised käituksid vaoshoitult ja otsiksid Nigeeria usu- ja rahvarühmade erimeelsuste lahendamiseks rahumeelseid võimalusi;
5. nõuab tungivalt, et Nigeeria föderaalvalitsus lahendaks koostöös naaberriikide, nagu Kamerun, Niger ja Tšaad, valitsustega kergesti ületatava riigipiiri probleemi, sest vägivallarünnakutes on osalenud nimetatud riikidest pärit mässulised;
6. rõhutab, et valimisjärgse vägivalla uurimise tulemused ning seal hulgas vägivallategude eest vastutavate isikute nimed ja põhjused tuleb kiiremas korras avalikustada ning selleks, et 2015. aastal toimuvatel üldvalimistel vägivald ei korduks, tuleb osariikide valitsuste, kohalike volikogude, traditsiooniliste ja usujuhtide, asjaomaste valitsusväliste osalejate ja kohaliku tasandi juhtfiguuridega koostööd teha; nõuab tungivalt, et ametivõimud tagaks, et valimispettuste ja valimisjärgse vägivalla eest vastutavad isikud antaks nende ühiskondlikust seisusest olenemata kohtu alla;
7. palub ametivõimudel riigi põhjaosa piirkondades – mis on palju vaesemad kui mõned jõukamad lõunaosariigid – elavate kodanike tegelikele probleemidele lahendused leida ning seadma nende piirkondade elanike kesiste elamistingimuste parandamise esmatähtsale kohale, unustamata seejuures samasuguste probleemidega lõunaosariike;
8. kutsub Nigeeria ametivõime ja Nigeeria naftasektoris tegutsevaid välismaised ettevõtteid üles läbipaistvuse ja vastutuse suurendamise kaudu kaevandustööstuse juhtimise parandamisele kaasa aitama ning palub ettevõtetel kaevandustööstuse läbipaistvuse algatusest kinni pidada ja summad, mida nad Nigeeria valitsusele maksavad, avalikustada;
9. rõhutab, et Nigeeria ametivõimud ja rahvusvahelised naftakompaniid peavad naftareostuse tagajärjel tekkinud keskkonnakahju kõrvaldamiseks tegema kõik võimaliku reostamistegevuse lõpetamiseks;
10. palub Nigeeria valitsusel igati tagada, et isikuvastase vägivalla seadus vastu võetaks, ning loodab, et see aitab kaasa sagedaste seksuaalvägivalla ja muu naistevastase vägivalla juhtude tõkestamisele;

11. tunneb heameelt selle üle, et teabevabaduse akti vastuvõtmise kaudu püütakse valitsuse tegevust läbipaistvamaks muuta;
12. palub valitsusel ametiühingu juhi Osmond Ogwu ja ühingu liikme Raphael Elobuike vabastada, sest nende süü tõendamiseks puuduvad tõendid;
13. nõuab, et kehtivad õigusaktid, mille kohaselt on homoseksuaalsus kriminaalkuritegu, mille puhul on mõnel juhul karistusena ette nähtud kividega surnuks viskamine, tunnistataks kehtetuks; palub Nigeeria parlamendil loobuda samasooliste abielu keelustava seaduse menetlemisest, sest kui see seadus vastu võetaks, seaks see nii Nigeeria kodanikest kui ka välismaalastest homo-, bi- ja transseksuaalid tõsisesse vägivalla- ja vahistamisohtu; kordab, et on igal juhul kategooriliselt surmanuhtluse vastu, ning palub Nigeeria valitsusel surmanuhtlus kaotada;
14. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon ELi nõukogule ja komisjonile, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Nigeeria föderaalvalitsusele, Aafrika Liidu institutsioonidele, ÜRO peasekretärile, ÜRO Peaassambleele, AKV–ELi parlamentaarse ühisassamblee kaasesimeestele ja üleaaafrikalisele parlamendile.